

Sygn. akt I C 629/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 lipca 2017 r.

Sąd Okręgowy w. R. I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSO Michał Gałek

Protokolant: stażysta Emilia Kowalik

po rozpoznaniu w dniu 4 lipca 2017 w. R.

sprawy z powództwa B. S.

przeciwko (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowo - akcyjna w W. Numer KRS : (...)

o zapłatę zadośćuczynienia i odszkodowania

- 1. zasądza od (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowo - akcyjna w W. na rzecz B. S. kwotę 20.000,00 zł (dwadzieścia tysięcy złotych) tytułem zadośćuczynienia ;**
- 2. oddala powództwo w pozostałej części;**
- 3. znosi wzajemnie koszty postępowania pomiędzy stronami.**

Na oryginale właściwy podpis

Sygn. akt I C 629/16

UZASADNIENIE

W pozwie wniesionym w dniu 7 stycznia 2016 roku (data prezentaty Sądu) B. S. wniosła o zasądzenie od (...) Sp. z o.o. S.K.A. w W. kwoty 150.000 zł z tytułu zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych i poniesionych strat finansowych.

W uzasadnieniu wskazała, że strona pozwana sprzedała easyDEBT Niestandaryzowanemu Sekurytyzacyjnemu Funduszowi Inwestycyjnemu Zamkniętemu w W. nieistniejąca wierzytelność wynikającą z nigdy nie zawartej umowy pożyczki z powódka.

Strona pozwana nie zweryfikowała czy doszło do zawarcia umowy pożyczki . Na wniosek nabywcy wierzytelności została wszczęta bezpodstawnie egzekucja z świadczenia emerytalnego powódki w ZUS w związku z czym utraciła możliwość terminowej spłaty zobowiązań . Działania pozwanego doprowadziły do naruszenia jej dobrego wizerunku poprzez wpisanie do Krajowego Rejestru Długów i posądzenia o nieuczciwość, (pозew k. 2-3, pismo procesowe k. 18-21)

W odpowiedzi na pozew (k.62 in.) strona pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie zwrotu kosztów postępowania według norm przepisanych.

W uzasadnieniu wskazała, że do dnia 11 marca 2016 r. prowadziła działalność gospodarczą polegającą na udzielaniu krótkoterminowych pożyczek na podstawie Ustawy o kredycie konsumenckim z dnia 12 maja 2011 r. Działając w oparciu o przepisy ww. ustawy, a także ustawy z dnia 2 marca 2000 r. o ochronie niektórych praw konsumentów

oraz o odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny, Spółka (...) Sp. z o.o. S.K.A. zawierała umowę pożyczki bez jednoczesnej obecności obu stron, przy wykorzystaniu środków porozumiewania się na odległość. Do zawarcia umowy pożyczki dochodziło wówczas na mocy oświadczenia woli składanego za pośrednictwem elektronicznego środka komunikacji. Z drugiej strony, klienci pozwanej mieli również możliwość złożenia wniosku o udzielenie pożyczki bezpośrednio u jednego z pośredników finansowych Spółki.

W przedmiotowej sprawie osoba posługująca się danymi osobowymi powoda złożyła wniosek o udzielenie pożyczki przez pośrednika tj. (...) S.A. z siedzibą w S. przy ul. (...) (numer KRS (...)), w imieniu, którego działał agent A. K..

W przypadku złożenia przez klienta wniosku o udzielenie pożyczki za pośrednictwem brokera, pozwana podejmowała decyzję o udzieleniu pożyczki na podstawie wniosku złożonego przez agenta w formie elektronicznej. Następnie, agent zobowiązany był do przesłania na adres siedziby pozwanej oryginałów dokumentów sporządzonych i podpisanych przez zawieraniu danej umowy pożyczki.

Do dnia dzisiejszego pozwana nie otrzymała jednakże dokumentacji dotyczącej wniosku o udzielenie pożyczki złożonego przez osobę posługującą się danymi osobowymi B. S.. Z kolei, kwota pożyczki została wypłacona w dniu 26.09.2014r. na wskazany rachunek bankowy.

Pożyczka o numerze (...) nie została spłacona w terminie, w związku, z czym pozwana podjęła działania mające na celu odzyskanie należnej jej kwoty. W okresie od dnia 04.12.2014 r. do dnia 12.02.2015 r. windykację sumy wypłaconej pożyczki prowadziła spółka (...) SA, zaś w dniu 07 kwietnia 2015r. pozwana zawarła z (...) S.A. umowę cesji wierzytelności wynikającej z umowy pożyczki numer (...).

Dopiero w dniu 3 grudnia 2015 r. pozwana otrzymała z Komendy Policji w R. informację o złożeniu zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę B. S. oraz wniosek o udostępnienie danych. Niezwłocznie po uzyskaniu powyższej wiadomości pozwana zablokowała możliwość składania kolejnych wniosków o udzielenie pożyczki przez osobę posługującą się danymi osobowymi powoda. W dalszej kolejności Spółka powiadomiła (...) S.A. o otrzymaniu zawiadomienia z Komendy Policji w R. oraz dokonała cesji zwrotnej wierzytelności wynikającej z umowy pożyczki numer (...).

W świetle powyższych okoliczności, a także twierdzeń podniesionych przez stronę powodową w treści uzasadnienia pozwu dochodzone roszczenie jest w ocenie pozwanej całkowicie nieuzasadnione.

Należy zauważyć, iż podstawą odpowiedzialności odszkodowawczej może być jedynie zawinione i bezprawne działanie bądź zaniechanie, które w niniejszym przypadku nie wystąpiło. W ocenie pozwanej sprawcą ewentualnej szkody jest osoba trzecia (A. K.), która zaciągnęła pożyczkę w imieniu powódki, a nie Spółka (...) Sp. z o.o. S.K.A. Na uwagę zasługuje bowiem fakt, że spółka jest również poszkodowaną w niniejszej sprawie. Dopiero w oparciu o informacje uzyskane w grudniu 2015 r. pozwana uzyskała podstawy, aby przypuszczać, że mogło dojść do popełnienia przestępstwa z art. 286 § 1 k.k.

Niezwłocznie po uzyskaniu odpowiednich informacji pozwana dokonała wszelkich czynności niezbędnych do zaprzestania windykacji należności przeciwko powodowi, a także do wykreślenia powoda z Krajowego Rejestru Dłużników oraz usunięcia wszelkich pozostałych wpisów w biurach informacji gospodarczej. Jednocześnie, należy podkreślić, że przed dniem 18 grudnia 2015 r. (data otrzymania pisma z Komendy Policji w R.) pozwana nie miała żadnych podstaw, aby kwestionować prawdziwość oświadczeń składanych przez osobę wnioskującą o udzielenie pożyczki.

W pozwie w żaden sposób nie został uprawdopodobniony fakt zaistnienia szkody, a zwłaszcza jej wysokość, co na gruncie prawa cywilnego jest niezbędną przesłanką odpowiedzialności odszkodowawczej.

W ocenie pozwanej działanie polegające na przekazaniu zadłużenia do firmy windykacyjnej w sytuacji, gdy nie miała ona świadomości, że osoba trzecia posłużyła się danymi osobowymi pani B. S. nie wypełnia wskazanego kryterium obiektywnego winy.

Przede wszystkim, w przedmiotowej sprawie to osoba trzecia doprowadziła pozwaną do niekorzystnego rozporządzenia mieniem. Na uwagę zasługuje zaś okoliczność, że Spółka nie uchybiła żadnym obowiązkom wynikającym z przepisów prawa czy profesjonalnego charakteru prowadzonej działalności udzielając kredytu, jak się okazało, osobie nie będącej poszkodowaną, ale posługującej się jej danymi osobowymi. W szczególności należy podkreślić, że osoba ubiegająca się o pożyczkę wskazała niezbędne dane osobowe powoda (PESEL, numer i serię dowodu osobistego, numer rachunku bankowego).

Na rozprawie w dniu 29 listopada 2016r. powódka sprecyzowała, że działania pozwanego naruszyły jej dobra osobiste w postaci wizerunku, czci i honoru.

Wskazała, że działający, jako agent na rzecz pozwanej spółki (...) został skazany w sprawie II K (...).

Działanie pozwanej spółki spowodowało pogorszenie się jej stanu zdrowia ponieważ nie spodziewała się, że zostanie wpisana do rejestru dłużników.

Na skutek utraty części emerytury jej zadłużenie stało się wymagalne i została wezwana do jednorazowej spłaty łącznie kwoty 54.108,00 zł. przez różnych wierzycieli

W związku z powyższym wskazała, że na dochodzona kwotę składa się odszkodowanie w kwocie 54.000 złotych, a reszta stanowi zadośćuczynienie (pismo powódki k. 80-83, oświadczenie jej pełnomocnika złożone na rozprawie k. 100-101, dalsze pismo powódki k. 107-110)

W odpowiedzi na powyższe stanowisko strony powodowej pozwana wskazała, że A. K. był agentem spółki (...) S.A., a tym samym nie był bezpośrednio zatrudniony przez pozwaną. Z kolei, (...) S.A. świadczyło usługi pośrednictwa finansowego dla (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Spółka komandytowa - akcyjna.

Strona pozwana nie wie, w jaki sposób dane osobowe powódki znalazły się w posiadaniu A. K., jednocześnie podkreślając, że Spółka nie miała jakiegokolwiek udziału w przestępczych działaniach ww. agenta.

Jednocześnie pozwana wskazała, że na jej rzecz nigdy nie został wydany żaden nakaz zapłaty, ani inne orzeczenie, na podstawie, którego mogłaby prowadzić egzekucję przeciwko powódce. Spółka (...) Sp. z o.o. S.K.A. dokonała cesji wierzytelności wynikającej z umowy pożyczki numer (...). Wobec powyższego wierzycielem stał się (...) (dalej: (...)), który był uprawniony do odbioru wszelkich kwot wynikających z przedmiotowej umowy. Z kolei, (...) S.A. prowadził działania windykacyjne wobec powódki działając w imieniu i z upoważnienia (...).

Pozwana Spółka nigdy nie wniosła pozwu o zapłatę jakichkolwiek kwot wynikających z umowy pożyczki numer (...), tym samym należy zauważyć, że egzekucja przeciwko powódce nie toczyła się z wniosku pozwanej lecz (...). Wszelkie czynności dokonane przez komornika, w tym zajęcie rachunków bankowych powódki, nie zostały podjęte na wniosek pozwanej Spółki, lecz (...).

W dalszej kolejności powódka wyjaśniła, iż domaga się zapłaty odszkodowania w wysokości odpowiadającej sumie zadłużenia pozwanej oraz jej małżonka z tytułu zaciągniętych pożyczek. Na uwagę zasługuje jednak fakt, iż w skład tej sumy wchodzi między innymi kapitały udzielonych pożyczek, które nie mogą zostać uznane za szkodę w rozumieniu prawa cywilnego.

Ponadto, jak wynika z dokumentów przedłożonych przez powódkę niektóre z pożyczek, których spłaty domaga się strona powodowa zostały zaciągnięte przez jej małżonka.

W tym miejscu należy zauważyć, że obowiązkowi odszkodowawczemu nie podlega każda powstała szkoda. Jak stanowi art. 361 § 1 k.c., zobowiązany do odszkodowania ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikła. Związek przyczynowy stanowi przesłankę każdej odpowiedzialności cywilnej. Co prawda w przepisie tym mowa jest jedynie o działaniu lub zaniechaniu, jednak należy stwierdzić, że odnosi się on do wszystkich zdarzeń wywołujących szkodę, z którymi odnośne przepisy prawa wiążą obowiązek odszkodowawczy konkretnego podmiotu (pismo strony pozwanej z 12 grudnia 2016r. k. 114-117).

W tym przypadku Spółka nie otrzymała umowy od pośrednika. Spółka wypłaciła kwotę pożyczki na rachunek bankowy wskazany we wniosku. Na potwierdzeniu przelewu dnia 26 września w przelewie są wskazane dane powódki i adres zamieszkania w S.. Umowy zawierane przez pośredników są na piśmie. Agenci są uprawnieni do wypełnienia elektronicznego wniosku na podstawie, którego Spółka wypłaca pożyczki, natomiast w późniejszym terminie są oni zobowiązani do przesłania oryginału tych dokumentów podpisanych przez pożyczkobiorcę, co nie miało miejsca w tej sprawie. Pozwana Spółka była kredytodawcą, spółka (...) była pośrednikiem (oświadczenie pełnomocnika pozwanej na rozprawie w dniu 2 lutego 2017r.)

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

(...) Sp. z o.o. S.K.A. w W. do dnia 11 marca 2016 r. prowadziła działalność gospodarczą polegającą na udzielaniu krótkoterminowych pożyczek na podstawie ustawy o kredycie konsumenckim z dnia 12 maja 2011 r. Działając w oparciu o przepisy ww. ustawy, a także ustawy z dnia 2 marca 2000 r. o ochronie niektórych praw konsumentów oraz o odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny, Spółka (...) Sp. z o.o. S.K.A. zawierała umowę pożyczki bez jednoczesnej obecności obu stron, przy wykorzystaniu środków porozumiewania się na odległość. Do zawarcia umowy pożyczki dochodziło wówczas na mocy oświadczenia woli składanego za pośrednictwem elektronicznego środka komunikacji. Z drugiej strony, klienci pozwanej mieli również możliwość złożenia wniosku o udzielenie pożyczki bezpośrednio u jednego z pośredników finansowych Spółki..

Spółka (...) z o.o. świadczyła usługi dla Spółki (...) Sp. z o.o. S.K.A w postaci udzielania niewielkich pożyczek przy użyciu sieci Internet. Pożyczki udzielone były poprzez zawarcie umowy na odległość. (...) Sp. z o.o. S.K.A, którzy zdecydowali się złożyć wniosek o pożyczkę rejestrowali się na stronie internetowej (...) lub (...) poprzez wypełnienie formularza rejestracyjnego. Następnie klient, aby potwierdzić fakt ubiegania się o pożyczkę oraz fakt zaakceptowania warunków umowy, regulaminu oraz warunków ubezpieczenia musiał dokonać wpłaty w wysokości 1 złotego lub 1 grosza ze swojego prywatnego konta bankowego na konto firmy (...) (w tytule przelewu wpisując unikalny kod generowany dla każdego klienta). W tym momencie zaczynała się weryfikacja wniosku klienta poprzez ocenę ryzyka wypłacalności zaczynając od sprawdzenia klienta w dostępnych bazach danych dłużników. Jeśli weryfikacja była pomyślna, następował telefoniczny kontakt z klientem celem potwierdzenia danych wprowadzonych we wniosku oraz uzupełnienia dodatkowych danych m.in. wysokości dochodu, dokładnego źródła dochodu, wysokości innych, zobowiązań klienta. Po pomyślnym zakończeniu tego etapu weryfikacji, aplikacja kierowana była do wypłaty i środki pieniężne, o jakie wnioskował klient były niezwłocznie przelewane na konto, z którego została dokonana opłata rejestracyjna. Umowa wysyłana była pocztą elektroniczną na adres email wskazany przez klienta.

W dniu 26.09.2014 A. K. jako agent pośredniczący w udzielaniu pożyczek przez spółkę (...) posiadający status „agent zaufany”, podszył się pod B. S. jako rzekomo wnioskującą za jego pośrednictwem o udzielenie pożyczki i wykorzystując jej dane osobowe zaciągnął na jej nazwisko pożyczkę w wysokości 600,00 zł na okres 30 dni. Jako dane powódki podał: Pesel (...), numer dowodu (...), adres zameldowania (...)-(...) S. ul. (...),

Wniosek o udzielenie pożyczki został rozpatrzony pozytywnie i w dniu 26.09.2014 została udzielona pożyczka numer (...). Przelew kwoty pożyczki został wykonany na rachunek wskazany przez A. K..

W przypadku złożenia przez klienta wniosku o udzielenie pożyczki za pośrednictwem brokera, pozwana spółka podejmowała decyzję o udzieleniu pożyczki na podstawie wniosku złożonego przez agenta w formie elektronicznej.

Następnie, agent zobowiązany był w terminie 14 dni był do przesłania na adres siedziby pozwanej oryginałów dokumentów sporządzonych i podpisanych przy zawieraniu danej umowy pożyczki.

Pozwana spółka nie otrzymała jednakże dokumentacji dotyczącej wniosku o udzielenie pożyczki złożonego przez osobę posługującą się danymi osobowymi B. S. (okoliczności przyznane przez stronę pozwana w odpowiedzi na pozew, wyjaśnienia A. K. k.139, wyjaśnienia spółki (...) k.142-143)

Pożyczka o numerze (...) nie została spłacona w terminie, w związku, z czym pozwana podjęła działania mające na celu odzyskanie należnej jej kwoty.

W okresie od dnia 04.12.2014 r. do dnia 12.02.2015 r. windykację sumy wypłaconej pożyczki prowadziła spółka (...) SA, zaś w dniu 07 kwietnia 2015 r. pozwana zawarła z (...) S.A. we W., reprezentującym (...) z siedzibą w W. umowę cesji wierzytelności wynikającej z umowy pożyczki numer (...).

(...) z siedzibą w W. na podstawie porozumienia nr 5 z dnia 7 kwietnia 2015 r. do Umowy Ramowej Przelewu Wierzytelności z dnia 3 czerwca 2014 r. nabył od (...) sp. z o.o. S.K.A. wierzytelność w stosunku do B. S. wynikającą z tytułu umowy pożyczki z dnia 26 września 2014 r. opiewając na kwotę 1009,40 zł. (umowa ramowa przelewu wierzytelności z dn. 03.06.2014 r. k.154-163; porozumienie nr 5 z dnia 7 kwietnia 2015 r. k. 167-168; wyciąg z załącznika do porozumienia nr 5 z dnia 7 kwietnia 2015 r. k. 169)

Następnie przed Sądem Rejonowym Lublin Zachód w Lublinie toczyło się postępowanie w sprawie VI Nc-e (...) z powództwa (...) z siedzibą w W. przeciwko B. S.. W nakazie zapłaty z dnia 22 maja 2015 r. Sąd zasądził od B. S. na rzecz (...) z siedzibą w W. kwotę 1017,60 zł wraz z odsetkami ustawowymi i kosztami procesu. Postanowieniem z dnia 19 sierpnia 2015r. Sąd ten nadał klauzulę wykonalność powyższemu nakazowi zapłaty .

Na podstawie tego tytułu wykonawczego (...) z siedzibą w W. złożył do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Warszaw-Żoliborza w W. B. R. wniosek o wszczęcie egzekucji (wniosek k.1, tytuł wykonawczy k. 3 - akt komornika (...)).

W dniu 11 września 2015 r. Komornik wezwał ZUS do dokonywania potrąceń z emerytury B. S. (wezwanie do dokonywania potrąceń k.18 akt Km 31626).

(...) Oddział w R. potrącił w miesiącu październiku, listopadzie i grudniu kwoty po 353,97 zł .

Przed dokonaniem potrąceń powódka otrzymywała w okresie od czerwca 2015 do września 2015 miesięcznie - 1415,89 zł brutto; 1189,46 zł netto. Od października 2015 do grudnia 2015 miesięcznie - 1415,89 zł brutto; 353,97 zł potrącenia komornicze - 835,49 zł netto. Po uchyleniu zajęcia świadczenia emerytalnego od stycznia 2016 do lutego 2016 miesięcznie - 1415,89 zł brutto; 1189,46 zł (informacja udzielona przez ZUS k. 209)

B. S. została na wniosek wierzyciela (...) z siedzibą w W. wpisana do Krajowego Rejestru Długów (okoliczność niesporna).

Postanowieniem z dnia 27 listopada 2015 r. Sąd Rejonowym Lublin -Zachód w Lublinie odrzucił wniosek B. S. o przywrócenie terminu do wniesienia sprzeciwu od nakazu zapłaty i sprawę przekazał do Sądu Rejonowego w. R.. W uzasadnieniu postanowienia Sąd wskazał, że pozwana nie zamieszkiwała pod adresem na jaki został wysłany nakaz zapłaty.

W związku z czym nakaz zapłaty stracił moc, a Komornik Sądowy został o tym poinformowany pismem z dnia 1 grudnia 2015 r. (k. 44, 45 akt (...))

(...) z siedzibą w W. złożył w dniu 20 listopada 2015 r. wniosek o usunięcie informacji z Krajowego Rejestru Długów.

W dniu 10 grudnia 2015r. do komornika wpłynął jego wniosek o umorzenie postępowania egzekucyjnego (k. 46 akt (...))

Postępowanie egzekucyjne zostało umorzone przez komornika postanowieniem z dnia 4 stycznia 2016r. (postanowienie k. 49 akt komornika) .

W oparciu o informacje uzyskane z I Komisariatu Policji w R. w 18 grudnia 2015 r. pozwana spółka uzyskała informacje że mogło dojść do popełnienia przestępstwa z art. 286 § 1 kk. (pismo KP w R. k.72)

Odmówiła jednak zapłaty na rzecz powódki jakiegokolwiek odszkodowania (odpowiedź na wezwanie powódki do zapłaty otrzymane w dniu 14 grudnia 2014r. k.24).

W następstwie zajęcia emerytury B. S. miała ograniczona możliwość spłaty swoich licznych zobowiązań pieniężnych (zeznania powódki k. 177 wraz z ich zapisem dźwiękowym).

Wyrokiem z dnia 23 listopada 2016r. Sąd Rejonowy w. R. w sprawie II K (...) uznał A. K. za winnego tego, że : w dniu 26 września 2014 roku, w miejscu nieustalonym, w ciągu 5 lat od odbycia kary pozbawienia wolności w rozmiarze powyżej 6 miesięcy, orzeczonej za umyślne przestępstwo podobne, działając w celu osiągnięcia przez siebie korzyści majątkowej oraz wyrządzenia B. S. szkody majątkowej w postaci powstania po jej stronie zobowiązania z tytułu zaciągniętej pożyczki, doprowadził (...) Sp. z o.o. S.K.A., działającą poprzez (...) Sp. z o.o. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 600 zł z tytułu zawartej umowy pożyczki gotówkowej o nr (...) w ten sposób, że jako agent pośredniczący w udzielaniu pożyczek przez spółkę (...) podszył się pod B. S. jako rzekomo wnioskującą za jego pośrednictwem o udzielenie pożyczki i wykorzystując jej dane osobowe zaciągnął na jej nazwisko pożyczkę we wskazanej wyżej kwocie, wprowadzając przy tym spółkę (...) w błąd co do tożsamości pożyczkobiorcy i zamiaru spłaty pożyczki, w wyniku czego wyrządził B. S. szkodę w wysokości 1061,91 zł, obejmującą wyegzekwowaną od niej następnie jako rzekomego dłużnika kwotę zaciągniętej pożyczki wraz z kosztami postępowania egzekucyjnego, tj. o czyn z art. 286 § 1 kk w zb. z art. 190 a § 2 kk w zw. z art 11 § 2 kk w zw. z art. 64 § 1 kk (odpis wyroki k. 113)

Powyzszy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie całokształtu materiału dowodowego zgromadzonego w aktach sprawy niniejszej. Sąd uwzględnił załączone do akt sprawy wskazane wyżej dokumenty, gdyż ich prawdziwość i wiarygodność w świetle wszechstronnego rozważenia zebranego materiału dowodowego nie nasuwa wątpliwości i nie była kwestionowana przez strony.

Sąd uznał za niewiarygodne zeznania powódki B. S. w części w jakiej starała się wykazać, że zajęcie jej emerytury w sprawie (...) przez okres trzech miesięcy, doprowadziło do postawienia w stan natychmiastowej wymagalności jej licznych zobowiązań wynikających z umów pożyczek i umów kredytowych.

Powódka starała się wykazać powyższą okoliczność na podstawie złożonych do akt sprawy kopii umów, wezwań do zapłaty (k. 26-31,85-99,186-190).

Wskazać należy ,że powódce zajęto przez okres trzech miesięcy tj. w październiku, listopadzie i grudniu 2015r. kwoty po 353,97 zł .

Powódka nie wykazała z jakimkolwiek prawdopodobieństwem, że kwota ta pozwalała jej na spłatę bieżącą licznych zobowiązań. Już choćby bowiem raty spłaty pożyczki wskazanej na k. 28 przez powódkę, w wysokości 494,23 zł, znacząco przekraczały zajęta część emerytury.

Powódka nie przedstawiła także, żadnych dowodów na to by terminowo spłacała zaciągnięte zobowiązania do października 2015r. Tym samym jej zeznania służyły jedynie do wsparcia własnych twierdzeń o doznanej szkodzie majątkowej, której nie zdołała w toku rozprawy wykazać stosownie do art. 6 k.c.

Sąd zważył, co następuje.

W ocenie powódki w wyniku działania pozwanej spółki poniosła ona nie tylko szkodę majątkową ale naruszone zostało jej dobre imię, cześć, honor poprzez umieszczenie w rejestrze jako dłużnika, co podważa jej wizerunek jako uczciwej kobiety która nikogo nie oszukała. Sformułowanie to w sposób wyraźny wskazuje, że powódka wskazywała także na dobro osobiste, które może zostać zakwalifikowane jako „wiarygodność kredytowa”. Nadanie takiej formy żądaniu powódki nie stanowi wyjścia ponad żądanie pozwu z naruszeniem art. 321 k.p.c. Jak bowiem wskazał Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 16 lutego 2012 roku, III CZ 5/12, LEX nr 1162690) związanie granicami żądania pozwu nie wyklucza uwzględnienia przez Sąd także niewyraźnie lub niewłaściwie sformułowanego żądania pozwu, jeżeli tylko da się ustalić rzeczywistą wolę powoda.

W orzecznictwie sądów istnieje już ugruntowane stanowisko, w świetle którego przedmiotem ochrony przepisu art. 23 k.c. może być objęte również dobre imię osoby zarówno fizycznej jak i prawnej, które jest łączone z opinią, jaką mają o niej inne osoby ze względu na zakres jej odpowiedzialności i rzetelności (tak np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 czerwca 2005 r., III CK 622/04, Lex nr

180853, a także wyrok Sądu Okręgowego w Białymstoku z dnia 21 sierpnia 2009 roku, I C 1786/08, internetowy portal orzeczeń).

Samo jednak przekazanie do Krajowego Rejestru Długów danych o zobowiązaniach dłużnika jest wykonywaniem prawa podmiotowego i jako takie nie jest bezprawne, chyba że nie zostały spełnione wymagania określone w art. 8 ust 1 ustawy z dnia 14 lutego 2003 roku o udostępnianiu informacji gospodarczych (Dz. U. nr 50 poz. 424 z późn. zm.). Baza ta nie jest publikatorem powszechnie i nadmiernie często odwiedzanym przez ogół społeczeństwa. Z bazy tej mogą korzystać jedynie potencjalni kontrahenci powódki – pożyczkodawcy, którzy są zainteresowane historią kredytową danego podmiotu.

Uznając, iż dobra osobiste wskazane przez powódkę mieszczą się w granicach objętych dyspozycją art. 23 k.c., w dalszej kolejności należało ustalić, czy powódka zdołała w niniejszej sprawie udowodnić fakt ich naruszenia dobra przez konkretne zachowanie strony pozwanej, a następnie czy pozwany wykazał, że ewentualne naruszenie tegoż dobra nie było bezprawne (art. 24 § 1 zd. 1 k.c.).

Zgodnie z przepisem art. 23 k.c. dobra osobiste człowieka, jak w szczególności zdrowie, wolność, cześć, swoboda sumienia, nazwisko lub pseudonim, wizerunek, tajemnica korespondencji, nietykalność mieszkania, twórczość naukowa, artystyczna, wynalazcza i racjonalizatorska, pozostają pod ochroną prawa cywilnego niezależnie od ochrony przewidzianej w innych przepisach. Katalog ten nie ma przy tym charakteru zamkniętego – jest katalogiem otwartym, doprecyzowywanym i dookreślanym przez orzecznictwo (ze szczególnym uwzględnieniem zasadniczej w tym zakresie roli orzecznictwa Sądu Najwyższego).

Uprawnie do ochrony tychże dóbr znajduje podstawę w regulacji zawartej w art. 24 § 1 k.c., zgodnie z którym ten, czyje dobro osobiste zostaje zagrożone cudzym działaniem, może żądać zaniechania tego działania, chyba że nie jest ono bezprawne. W razie dokonanego naruszenia może on także żądać, ażeby osoba, która dopuściła się naruszenia, nie dopełniła czynności potrzebnych do usunięcia jego skutków, w szczególności ażeby złożyła oświadczenie odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie. Na zasadach przewidzianych w kodeksie może on również żądać zadośćuczynienia pieniężnego lub zapłaty odpowiedniej sumy pieniężnej na wskazany cel społeczny.

Zgodnie zaś z treścią art. 448 k.c. w razie naruszenia dobra osobistego Sąd może przyznać temu, czyje dobro osobiste zostało naruszone, odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę lub na jego żądanie zasądzić odpowiednią sumę pieniężną na wskazany przez niego cel społeczny, niezależnie od innych środków potrzebnych do usunięcia skutków naruszenia. Zasadność roszczeń majątkowych zależy od stwierdzenia naruszenia dobra osobistego.

Nadto, przepis art. 24 k.c. wprowadza domniemanie bezprawności naruszenia dóbr osobistych. Wobec tego w związku z art. 6 k.c. ciężar udowodnienia braku bezprawności spoczywa na tym, kto dobro prawne narusza, a zatem na

pozwanym. Bezprawnym zaś jest każde działanie naruszające dobro osobiste, jeżeli nie zachodzi żadna ze szczególnych okoliczności usprawiedliwiających takie działanie.

Wobec wprowadzonego przez ustawę domniemania bezprawności naruszenia dóbr osobistych okolicznością, którą wykazać musi powód, jest sam fakt naruszenia jego dóbr osobistych, który w sposób oczywisty stanowi zasadniczą przesłankę powstania odpowiedzialności z tytułu ochrony dóbr osobistych. Podkreślił to Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 17 czerwca 2004 roku (wydanym w sprawie o sygn. akt V CK 609/03, LEX nr 109404), w którym rozważając kolejność podejmowanych działań stwierdził, że rozpoznając sprawę w przedmiocie ochrony dóbr osobistych sąd powinien w pierwszej kolejności ustalić, czy doszło do naruszenia dobra osobistego, a dopiero w przypadku pozytywnej odpowiedzi ustalić, czy działanie pozwanego było bezprawne.

W niniejszej sprawie powódka podnosiła fakt naruszenia czci (wymienionej w treści art. 23 k.c.), albowiem cześć człowieka obejmuje dwa aspekty: dobre imię (cześć zewnętrzna) i godność (cześć wewnętrzna). Naruszenie dobrego imienia (zniesławienie - art. 212 k.k.) polega na pomówieniu o takie postępowanie lub właściwości, które mogą poniżyć tę osobę w opinii publicznej lub narazić na utratę zaufania potrzebnego dla danego stanowiska, zawodu lub rodzaju działalności. Może tu chodzić zarówno o rozpowszechnianie wiadomości określonej treści, która stanowi zarzut pod adresem jednostki, jak i wyrażanie ujemnej oceny jej działalności.

Jak wyjaśnił Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 29 października 1971 roku (sygn. akt II CR 455/71, OSNCP 1972, nr 4, poz. 77, z glosą E. Radomskiej, PiP 1973, z. 6, s. 167) cześć, dobre imię, dobra sława człowieka są pojęciami obejmującymi wszystkie dziedziny jego życia osobistego, zawodowego i społecznego. Naruszenie czci może, więc nastąpić zarówno przez pomówienie o ujemne postępowanie w życiu osobistym i rodzinnym, jak i przez zarzucenie niewłaściwego postępowania w życiu zawodowym, naruszające dobre imię danej osoby i mogące narazić ją na utratę zaufania potrzebnego do wykonywania zawodu lub innej działalności.

W niniejszej sprawie za naruszające cześć powódka uznawała zachowania pozwanej, które doprowadziło do umieszczenia jej danych w bazie dłużników i skierowanie przeciwko niej egzekucji, co pociągnęło dla niej negatywne konsekwencje w postaci szeregu negatywnych przeżyć, a także potencjalnej utraty płynności finansowej, wiarygodności kredytowej.

Ochrona czci w szczególności w aspekcie dobrego imienia przysługuje każdemu człowiekowi.

Domniemanie bezprawności naruszenia dóbr osobistych podlega obaleniu przez wykazanie uprawnienia do określonego działania. Bezprawnym jest każde działanie naruszające dobro osobiste, jeżeli nie zachodzi żadna ze szczególnych okoliczności usprawiedliwiających takie działanie. Do okoliczności wyłączających bezprawność naruszenia dóbr osobistych na ogół zalicza się: działanie w ramach porządku prawnego, tj. działanie dozwolone przez obowiązujące przepisy prawa, wykonywanie prawa podmiotowego, zgodę pokrzywdzonego (ale z zastrzeżeniem uchylecia jej skuteczności w niektórych przypadkach) oraz działanie w ochronie uzasadnionego interesu.

W ocenie Sądu strona pozwana nie zdołała obalić domniemania bezprawności naruszenia dóbr osobistych powódki, bowiem nie wykazała, że była ona faktycznie jej dłużnikiem. Strona pozwana przyznała rację powódce, co do tego, że scedowana przez nią na (...) z siedzibą w W. wierzytelność w stosunku do powódki nie istniała, bowiem, umowa pożyczki i oświadczenia powódki z nią związane zostały sfalszowane przez jej pośrednika. Pomimo wprowadzonych reguł, umowa pożyczki z powódką nigdy przez agenta nie została jej przedstawiona na piśmie i zweryfikowana. Pozwana pomimo tego dokonała cesji wynikającej z niej wierzytelności na inny podmiot zapewniając, że wierzytelność jest bezsporna i wymagalna.

Zdaniem Sądu pomiędzy zbyciem przedmiotowej wierzytelności przez stronę pozwaną, a powstaniem po stronie powódki szkody niemajątkowej w postaci naruszenia jej dóbr osobistych istnieje adekwatny związek przyczynowo - skutkowy. Brak weryfikacji umowy i skuteczności oświadczenia woli złożonego rzekomo przez powódkę skutkowało kierowaniem do niej wezwań do zapłaty, nakazem zapłaty oraz zawiadomień o toczących się postępowaniach egzekucyjnych. Przez cały ten czas powódka musiała regularnie stawiać się na Policję i do Prokuratury celem

składania wyjaśnień, prowadzić korespondencję ze swoimi rzekomymi wierzycielami, co obiektywnie narażało ją na nieustanny stres. Niewątpliwie zmuszało to powódkę do podejmowania wysiłków tłumaczenia przyczyn zaistniałej sytuacji, stawiając w niekomfortowej sytuacji. W tym też zakresie działanie pozwanego niewątpliwie było dla powódki krzywdzące i naruszyło jej dobra osobiste.

Z ustalonych okoliczności, w ocenie Sądu, wynika, że na skutek tego ciągu zdarzeń doszło do bezprawnego naruszenia dóbr osobistych powódki w postaci dobrego imienia, czci, poczucia bezpieczeństwa i stabilizacji finansowej oraz wiarygodności, jako kredytobiorcy.

Przepis art. 429 k.c. konstruuje wrzuszalne domniemanie winy w wyborze powierzającego, obciążając go koniecznością wskazania okoliczności ekskulpujących.

Przepis ten stanowi, że kto powierza wykonanie czynności drugiemu, ten jest odpowiedzialny za szkodę wyrządzoną przez sprawcę przy wykonywaniu powierzonej mu czynności, chyba, że nie ponosi winy w wyborze albo, że wykonanie czynności powierzył osobie, przedsiębiorstwu lub zakładowi, które w zakresie swej działalności zawodowej trudnią się wykonywaniem takich czynności. Wzruszenie domniemanie jest możliwe wyłącznie w przypadku, gdy znany jest bezpośredni sprawca szkody; jego anonimowość natomiast wyłącza możliwość ekskulpacji powierzającego (por. wyrok SN z 18 października 1982 r., I CR 160/82, OSP 1985 r., z. 12, poz. 224, z glosą B. Lewaszkiewicz-Petrykowskiej tamże).

Strona pozwana nie wykazała dochowania należytej staranności przy powierzaniu wykonania czynności drugiemu podmiotowi (pośrednikowi). Wprawdzie odpowiedzialność powierzającego nie zachodzi, jeżeli powierzył on wykonanie czynności profesjonalście, a więc „osobie, przedsiębiorstwu lub zakładowi, które w zakresie swej działalności zawodowej trudnią się wykonywaniem takich czynności”, a w takim wypadku ekskulpacja ma charakter uproszczony, ponieważ powierzający nie musi udowadniać zachowania staranności po swojej stronie, a wystarczającym jest wykazanie faktu profesjonalizmu, jednakże samo wykazanie, iż czynność została powierzona profesjonalnemu wykonawcy nie przesądza jeszcze definitywnie o braku odpowiedzialności.

Strona pozwana zresztą nawet nie podjęła próby wykazania, że jej kontrahent, z którym zawarła umowę, oprócz tego, że prowadził działalność gospodarczą, był profesjonalistą w przedmiotowej dziedzinie, to jest że w zakresie swej działalności zawodowej trudnił się wykonywaniem takich czynności. Samo powołanie umowy z innym podmiotem nie można uznać za wystarczające, bowiem nie przesądza, jakie kwalifikacje, doświadczenie bądź renoma, zaważyły na wyborze tegoż podmiotu. (por. wyrok SN z dnia 16 kwietnia 2003 r., II CKN 1466/00).

Gdyby nawet przyjąć, że doszło do skutecznego powierzenia czynności osobie trzeciej, które na podstawie art. 429 k.c. zwalnia od odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez przedsiębiorstwo trudniące się zawodowo wykonywaniem danych czynności, to i tak strona pozwana ponosi odpowiedzialność za własne działanie, które również doprowadziło do naruszenia dóbr osobistych powoda.

Przesłanką przyznania zadośćuczynienia z art. 448 k.c., jest wina sprawcy naruszenia dobra osobistego - zarówno umyślna, jak i nieumyślna, w tym nawet culpa levissima, czyli podstawą tej odpowiedzialności jest nie tylko bezprawne, ale także zawinione działanie sprawcy naruszenia dobra osobistego (wyrok SN z dnia 12 grudnia 2002 r., V CKN 1581/00, OSNC 2004 r. Nr 4, poz. 53; wyrok SN z dnia 15 czerwca 2005 r., IV CK 805/04).

Zachowanie strony pozwanej zdecydowanie miało cechy zawinienia o charakterze, co najmniej, niedbalstwa.

Nawet jednak gdyby przyjąć, że strona pozwana nie ponosi winy w wyborze firmy, która w jej imieniu miała zawrzeć sporną umowę pożyczki, to niewątpliwie na dalszym etapie postępowania nie dochowała wymaganej, należytej staranności, aby sprawdzić, czy rzeczywiście doszło do jej zwarcia. Wykazała się natomiast rutynowym i schematycznym działaniem, które miało na celu szybkie pozbycie się jednej z wielu niespłaconej wierzytelności. Niewątpliwie takie zachowanie silniejszego podmiotu wobec konsumenta nie może być ocenione, jako prawidłowe i usprawiedliwione. Brak należytej staranności czyni zachowanie strony pozwanej zawinionym, choć nie była to wina

umyślna. Stopień winy ma natomiast znaczenie dla zasadności zgłoszonych przez powódkę żądań co do wysokości zadośćuczynienia .

Szkoda niemajątkowa (krzywda) zawsze polega na pewnym subiektywnym przeżyciu psychicznym, które podlegają zadośćuczynieniu. Krzywdą jest każde cierpienie człowieka, które nie jest spowodowane przez stratę pieniędzy i wymyka się jakiegokolwiek ocenie gospodarczej, a obejmuje wszelki ból i cierpienie duchowe, wywołane utratą lub nadwężeniem jakiegokolwiek z posiadanych przezeń dóbr (por. E. Jarra, Szkody moralne a polski kodeks zobowiązań, Warszawa 1935, s. 3-4). Szkoda niemajątkowa jest niewymierna i w zasadzie nieodwracalna, dlatego nie da się jej wyrazić i ocenić w sposób adekwatny w kwocie pieniężnej. Można to uczynić jedynie w sposób przybliżony, pośredni, niedoskonały.

Przy określaniu wysokości zadośćuczynienia Sąd kierował się dyrektywą nakazującą ustalać wysokość odpowiedniej kwoty tak, aby nie stanowiła ona wartości symbolicznej, lecz ekonomicznie odczuwalną, ale z drugiej strony nie była wygórowana i nie prowadziła do wzbogacenia powoda (por. postanowienie SN z 12 sierpnia 2008 r., V KK 45/08, oraz wyroki SA w Katowicach z 10 marca 2005 r., II AKA 55/05, i z 21 grudnia 2006 r., I ACA 1253/06).

Stopień winy strony pozwanej był również kryterium istotnym dla ustalenia wysokości zadośćuczynienia. Sąd uznał także, że stronie pozwanej nie sposób przypisać umyślnej winy za owo naruszenie, lecz rażące niedbalstwo będące skutkiem braku weryfikacji dokumentów, które powinny być nadesłane przez pośrednika po zawarciu umowy pożyczki.

Mając powyższe na uwadze Sąd uznał, że w związku z naruszeniem dobrego imienia powoda strona pozwana winna uiścić na jego rzecz zadośćuczynienie w kwocie 20.000 zł - w oparciu o art. 24 k.c. w zw. z art. 448 k.c. (jak wskazano wyżej zachowanie strony pozwanej było zawinione).

Zaznaczyć też trzeba, że wysokość zadośćuczynienia oscyluje wokół dwuletnich dochodów powódki, więc ma wymierną wartość ekonomiczną. W związku z tym dalej idące żądanie powódki, jako niewspółmierne do rozmiaru naruszenia dóbr osobistych Sąd oddalił.

Sąd oddalił natomiast w całości żądanie zasądzenia odszkodowania na rzecz powódki. Zdaniem Sądu powódka nie udowodniła, o czym była już mowa powyżej aby zajęcie jej świadczenia emerytalnego doprowadziło do zaniechania spłaty pozostałych, licznych zobowiązań powódki i postawienia ich w stan natychmiastowej wymagalności. Nic nie wskazuje, bowiem aby sytuacja powódki uległa zmianie lub była ona w stanie spłacać z emerytury wszystkie zobowiązania.

Ponieważ powództwo zostało uwzględnione jedynie częściowo Sąd na podstawie art. 100 k.p.c., biorąc pod uwagę także trudną sytuację materialną powódki, która posiada liczne zobowiązania pieniężne i niewielkie źródło stałych dochodów zniósł wzajemnie koszty procesu pomiędzy stronami.

/-/ Na oryginale właściwy podpis.-